קבא א מיי פי״א מהלי

קבב ב ג מיי׳ פי״נ מכלכום

הטומאה הלכה ז:

ד ומיי׳ פ״ח מהל׳ טומאת

הלכה יו: הלכה יו: קבד ו מיי פ״ח מהלי אבות הטומאה

הלכה ני

רבינו חננאל

בכל טמא לא יאכל. בטמא

בכל טמא לא אוכל, בטנוא לא נאמר אלא בכל טמא, אלו נאמר בטמא הייתי

אומר זה טמא ראשון, למה

. נאמר בכל טמא להוסיף

וכתיב לא יאכל הנוגע

בזה הטמא. הנה נמצא

שלישי מן התורה רביעי

מקל וחומר כדאמרן ומה

. מחוסר כפורים שמותר

יוסי סבר לה כר׳ עקיבא

דאית ליה שלישי בחולין, ליתני רביעי בתרומה

וחמישי בקדש, דהא מעלה

לכל אחד ואחד נינהו, מכאן למדנו דר׳ יוסי לית ליה הא דר״ע, ותו

אשכחינן בהדיא במסכת סוטה דר׳ יוסי סבר אין שני עושה שלישי בחולין. ור׳

י עקיבא נמי לית ליה הא דר׳

שפסול בתרומה אינו דיז

שיעשה רביעי בקדש, דאי ס״ד דאית ליה, כיון דאית

ליה לר׳ עקיבא דשני עושה

שפסול בחולין אינו דין

. שיעשה רביעי בתרומה.

. וכי האי דינא ניתי חמישי

בקדש ולימא ר' יוסי בקרט יליכא אליבא דר׳ עקיבא רביה אמרה וליה לא סבירא

ליה, אלא מדלא אשכחן

תנא דתני הכי, ש״מ דאפילו ר׳ עקיבא לית

ליה רביעי בתרומה ולא

חמישי בקדש, דהא ולית ליה האי דינא דדן ליה ר׳

יוסי. ומתמהינן וכי אהאי

סברא ניקום וניסמוך. ודק רב כהנא ואשכח הא

דתנן במס' חגיגה הכלי מצרף מה שבתוכו לקדש אבל לא לתרומה, הרביעי

בקדש פסול והשלישי

בקו ש פסול ווושלישי בתרומה. ואמרינן מעדותו של ר' עקיבא נשנית

משנה זו. דתנז הוסיף

י עקיבא הסלת והקטורת ר' עקיבא

י והלבונה והגחלים שנגע

טבול יום במקצת פסל

, את כולן, כלומר אם נגע

יום במקצת הסלת

הטומאה

אוכלין הלי טן: קבג ה מייי פייי ו טומאת א

אבום

ים.

א) חגיגה כ: [מנחות כד.], ב) [5"ל דתנן], ג) חגיגה
 כג: יומא מח. עדיות פ"ח
 מ"א, ד) [חגיגה שם], בו במדמה ה"ד משוה ון תוס׳ חגיגה כג: ד״ה והא יתום' זבחים לו. ד"ה ואפי הכי ותום' מנחות כא. ד"ה הכי ותום' מנחות כא. ד"ה יצאו ותום' חולין לה. ד"ה אין לך],

תורה אור השלם 1. כַּף אַחַת עֵשֶׂרָה זָהָב מְלַאָה קְטרֶת:

גליון הש"ם גמ' כל מה שבכף אחת. עי' חולין לו ע"א תוס' ד"ה : לריך

מוסף רש"י מי לא עסקינן דנגע בשני. מי לא מלינן מלינן בשני. נפי נס מניק למשמע מינה דאפילו נגע בשני נמי קאמר לא יאכל נחשמת נמנה למפינה נגע בשני נמי קאמר לא יאכל דהא בכל טמא כחיב ושני איקרי טמא (סוטה ל.) דהא אשכחן דאיקרי שני ליקר שליקרי שני דהא אשכחן דאיקרי שני טמא, דכחיב כל אשר בתוכו יטמא, וה"ל הכלי בתוכו יטמה, ויאית הכני ראשון ומה שבתוכו שני וקרי ליה טמא, וקאמר רחמנא והבשר אשר יגע בכל טמא אפילו בשני וה"ל בשר שלישי, לא יאכל, והאי קרא בבשר שלמים כתיב (חגיגה בד.). הכלי מצרף את מה שבתוכו. חתיכות אוכלין הרבה בכלי אחד ונגע טמא באחד מהן, הכלי מלרפן להיות כולן חתיכה אחת ונטמאו טבול יום במקלתו פסל את כולו (מנחות כד.). אבל לא לתרומה. אלא אותה שנגע בה הויא ראשון והנוגעת בה הויא שניה, והנוגעת בשניה שלישית, והשאר טהורות (חגיגה הוסיף ר״ע. מישל ::ו חטאת שנגע טמא במקלתו פסל את כולו (חגיגה בג:). פסל את כולן. שוו אחת מאחת עשרה מעלום שואחרו מלרף כל מה שבתוכו להיות כאילו נגע בכולו

מוסף תוספות

. א. [ד]מוכח מדברי ר' יוסי בהדיא דלית ליה דר״ע דאי תוס' הרא"ש. וכו׳. וכו". עוש יאיש. ב. הו"ל למימר מצינו רביעי מן התורה. חי' לכינו י. דוד. ג. כגון כלי נגע לשרץ והבשר נגע לעצים ולבונה דהוי שלישי, ורביעי נמי משכחת לה כגון שרץ שנגע לכלי והכלי נגע לאוכל דהוי אוכל שני, ועצים ולבונה נגעו לאוכל והוי שלישי, ואוכל או משקה נגעו לעצים או . לבונה דהשתא הוו רביעי. ל"כ. ד. דע"כ תוק' יניק . -. דאורייתא הוא מהא דקתני החוזא הוא מהא דקונה בפרק חומר בקדש הרביעי בקדש פסול והשלישי

בכל טמא מי לא משמע נמי דאי נגע בשני. דהא שני נקרא טמא כל אשר בתוכו יטמאי. והשתא דשמעינן ליה לר' יוסי בשלישי לתרומה ולא רביעי ורביעי לקודש ולא חמישי על כרחיך לית ליה שני עושה שלישי בחולין ולא דריש יטמא יטמא דאי אית ליה לייתיה לרביעי בתרומה בק"ו מטבול יום ומה טבול יום

שמותר בחולין פסול בתרומה שלישי

שפסול בחולין אין דין שיעשה רביעי

בתרומה ודיו ליכא למימר דא"כ

מפריך ק"ו דהא שלישי לתרומה נפקא

לן מקרא כי היכי דנפקא לן שלישי

בחולין ורביעי בקל וחומר וחמישי

בקודש בק"ו ממחוסר כפורים אלא

ודאי לית ליה לרבי יוסי שני עושה

שלישי בחולין: אלא רבי עקיבא לא

סבר לה כר' יוסי מנלן. דילמח

ר"ע אית ליה נמי ק"ו דר" יוסי

ומייתי ליה בהאי ק"ו רביעי בתרומה

וחמישי בקודש: אינ. אם איתא דיש

חולקים בדבר הזה וכי לא לישתמיט

שום תנא וליתני רביעי בתרומה בחד

דוכתא. וכי תיקשי לך מני נימא ר״ע

היא אלא ודאי לית ליה לר"ע ק"ו

דר"י משום פירכא דדור אחרון

כדאמר במסכ' סוטה (דף מ:) עתיד

דור אחרון לטהר את השלישי

בתרומה שאנו מטמאין אותו בקל

וחומר מטבול יום כדאמרן ודור

אחרון פריך מה לטבול יום שכן אב

הטומאה הלכך לר"ע נמי דאית ליה

שלישי בחולין לא מייתי שום מעלה

טפי לתרומה בק"ו מטבול יום משום

הא פירכא ושלישי בין בתרומה בין

בחולין נפקא לן מקרא בהדיא דדריש

יטמא יטמא ורביעי בקודש נמי מוהבשר אשר יגע בכל טמא מי

לא עסקינן דנגע בשלישי דהא לר"ע הואיל ודריש יטמא יטמא

אשכחן שלישי דאיקרי טמא ומשכחת לה דאתי קודש לידי

רביעי הכי שרץ טימא כלי וה"ל ראשון וכלי אוכל ואוכל משקה

ומשקה אוכל דהא לר"ע טומאת משקין דאורייתא וחמישי בקודש לא מייתי בק"ו ממחוסר כפורים דאיכא למיפרך מה למחוסר

כפורים שכן אב הטומאה. ומבעיא לן לר"מ ור"א דאמרו בהדיא

דמשקין אין מטמאין דבר אחר מן התורה ולרבי יוסי נמי דאוקימנא

דליה לא ס"ל היכי משכחת קודש בא לידי רביעי שרץ כלי הוי ראשון וכלי אוכל הוי שני ואוכל משקה הוי שלישי והיאך יבא לידי רביעי ונ"ל דעל כרחיך לא משכחת לה אלא מדרבנן וחדע דקחני לה גבי

מעלות דחומר בקודש (חגינה כ:) דקי"ל התם דכולהו מדרבנן נינהו וחהו

מחמש מעלות האחרונות היא ואמר התם ה' אחרונות לית להו דררא

דטומאה דאורייתא ובמסכת סוטה נמי סוגיא דשמעתא דרבי יוסי

מדרבנן אזלא ואוכל שלישי לר' יוסי בקודש דקאמר לעיל ולמדנו

שלישי בקודש מן החורה מהיכן קיבלה הואיל ואין משקה מטמא אוכל על כרחיך מאוכל קיבלה וס"ל טומאה עושה כיולא בה בקדשים

בכל ממא לא יאכל "מי לא עסקינן דנגע

בשני רביעי מקל וחומר כדאמרינן ואי ס"ד סבר כר"ע ניתני גמי רביעי בתרומה וחמישי בקודש אלא ר"ע לא סבר כר' יוםי מגלן א"ל דלא לישתמים תגא וליתני רביעי בתרומה וחמישי בקודש ונימא ר"ע היא ואנן אהכי ניקום ונסמוך נפק רב אשי ואי תימא רב כהנא דק ואשכח הא 6דתנן בהכלי מצרף את מה שבתוכו לקודש אבל לא לתרומה והרביעי בקודש פסול והשלישי בתרומה ואמר רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן מעדותו של ר"ע נשנית משנה זו י (דתניא) יהוסיף ר"ע יהסולת והקטורת והלבונה והגחלים שאם נגע טבול יום במקצתן פסל את כולן רביעי אין חמישי לא שלישי אין רביעי לא אלמא קסבר צירוף דרבנן ופליגא דרבי חנין דאמר יצירוף דאורייתא שנאמר יכף אחת עשרה זהב מלאה קטרת הכתוב עשה •כל מה שבכף אחת סתנן התם דעל מחט שנמצאת בבשר שהסכין וחידים מחורות והבשר ממא נמצאת בפרש הכל מחור אמר רבי עקיבא יזכינו שאין מומאת ידים במקדש ונימא

ולבונה משכחת לה שפיר ג כדפי׳ לעיל ור"ל דמיבעיה ליה הי מהני חיבת הקודש למימני ביה ראשון ושני יסבור דאוכל מטמא אוכל ומה שפ"ה מדקתני לה גבי מעלות בפרק חומר בקודש (חגיגה כ: ושם) אם כן דרבנן היא אין נראה לר״יד דהא אוקמא כר"ע ואיהו דריש יטמא יטמא ע"כ רביעי בקודש דאורייתא דקרי כאן והבשר אשר יגע וגו׳ ולירוף נמי דאורייתא לרבי חנין הוהא דאמר בחגיגה (שם כה:) חמש מעלות אחרונות לית להו דררא טומאה דאורייתא רבינו חננאל לא גרס דאורייתא ואפילו אי גרס ליה ה"פ לית להו דררא טומאה דאורייתא שלא היה לכתוב לטמאה לפי שהן רחוקין מן הטומאה דמן הדין היה להם להיות טהורים ועוד פ״ה דמאן דלא דריש יטמא יטמא נפקא ליה דאוכל מטמא אחרים מדאילטריך טמח הוח למעוטי שחין טומחה עושה כיולא בה אור"י הניחא לאביי ולרב

לענין שלישי: לא לישתמים תנא

וליתני רביעי בתרומה וחמישי בקודש.

פ״ה דלמ״ד טומאת משקין לטמא

אחרים דרבנן לא משכחת רביעי

בקודש אלא מדרבנן ועל ידי עלים

אדא בר אהבה אבל לרבינא דאמר מקרא מלא דבר הכתוב דילמא אתא הוא לקדשים דה"א עושין כיולא בהן מוהבשר אשר יגע בכל טמא: אלמא קחבר צירוף דרבגן. יש פי׳ מרש״י שמפרש דדייק לר״ע דלירוף דרבגן דמדאוריית׳ אין טומאה ללבונה וגחלים דהא לאו אוכל נינהו דמעלה דרבנן היא מה שמקבלין טומאה ובפ׳ כל שעה (לקמן לה.) קרי לה מעלה ואין זה ראיה דהתם נמי קרי לה מעלה להביא כפרתו אוכל בקדשים אף על גב דהוי דאורייתא כדדרים בפרק הערל (יבמות עד:) ועוד דבהדיא מוכח בפרק שני דחולין (דף לו:) דוהבשר לרבות עלים ולבונה לאו אסמכתא היא דמוכח התם מינה דחיבת הקודש מכשר דאורייתאי ונראה לר"י כמו שהוגה בפי׳ דדייק דלירוף דרבנן מהא דקתני רישא על אפר חטאת שאם נגע טמא במקלת טימא את כולו וזהו מדרבנן שאפר חטאת אינו קודש אלא חול^ד כדמוכח בפרק התכלת (מנחות נב. ושם) שאין מועלין באפר פרה וקתני הוסיף ר"ע משמע דהוי דרבנן כמו רישה: שארן שומאת ידים במקדש. תימה לר"י אמאי היה להם להיות טמא הא אין בהן היסח הדעת ואי משום דאמר בפ׳ בתרא דחגיגה (דף כד. ושם) כל הפוסל התרומה מטמא ידים להיות שניות א"כ מאי קא פריך תרוייהו בו ביום גזרו והא הנהו ידים שפוסלות התרומה איירי

ביתבי נמי רביעי בתרומה. וה״ה דהוה מני למימרא אי סבר לה

ממחוסר כפורים ב מגופיה דקרא שמעינן ליה כיון דשלישי טמא בחוליו

קרי כאן והבשר אשר יגע בכל טמא וגו' כי היכי דדרשינן השתא

כר"ע אמאי אינטריך לאיתויי בקל וחומר רביעי בקודש

ואוכל דמטמא משקה כיון דלא דרשי יטמא יטמא לא ידענא מהיכא נפקא להו אי לאו מהאי קרא וכי יותן מים על זרע וגו׳י ודרשינן הוא במממ טמא ואינו עושה כיולא בו [לעיל יח:] ומדאילטריך קרא למעוטי כיולא בו מכלל דמטמא אחרים וכ״ח טמא הוא הרי הוא טמא ואינו מטמא אחרים א״כ לשתוק קרא מיניה ולכחוב טמא ומהיכא סיתי לן טומאה לאחרים. ואי קשיא הואיל ומשקין לא מטמאי אחריני לרבי יוסי סו לא מיחוקמא מסני' כתרצתא דתריך ר' ירמיה לעיל [טו:] ואזדא ר' יוסי לטעמיה והדר קושיין לדוכתה אמאי אינה היא המדה מדה ומדה היא לא תיקשי דכי אוקימנא ואזדא רבי יוסי לטעמיה בתר טעמא דהא מתני׳ דר׳ יוסי אליבא דר״ע אוקימנא דדריש יטמא יטמא דהא מהא מייחינן סייעתא עליה. ואני שמעתי דר" יוסי אית ליה יטמא יטמא גבי משקין והא דאמר לא ס"ל בההיא דאוכלין דר"ע אמרן לענין טומאה עושה כיוצא בה ועכשיו אתה בא לידי רביעי שרץ כלי כלי אוכל ואוכל משקה ומשקה אוכל ואי אפשר להעמידו מפני כמה משובות ומיהו לר"מ דאמר בהדיא טומאת משקין לטמא אחרים לאו דאורייתא לא משכחת לה רביעי אלא מדרבנן: **ואנן אהרי נסמוך.** משום דלא אשכחן תנא נימא דר"ע ליח ליה ק"ו: ד**ק ואשרה.** בהדיא דאמר ר"ע רביעי ולא חמישי: **הכלי מלרף מה שבחורו.** עריבה ארוכה ובה אוכלי קודש מכאן ואוכלי קודש מכאן ואין נוגעין זה בזה ונגע טמא באוכלין שבראש אחד ובכלי לא נגע ואוכל אין מטמא כלי אפי׳ מדרבנן ואפ״ה האוכלין שבשני ראשיה טמאים שהכלי מלרפן: מעדופו. ע"י עדותו: הוסיף ר"ע. בעדות: לבונה וגחלים. אע"ג דלאו אוכלין נינהו חיבת הקודש מכשרתן ומשויא להו אוכל בפ׳ כל שעה (לקמן לה.): פסל אם כולן. אלמא מלרף כלי מה שבחוכו דאי משום דנגעי אהדדי נהי דגחלת שנגע בה מטמא את חברתה אבל חברתה מו לא מטמיא דא"כ ה"ל ששי ושביעי עד ק' ומאותו עדות נשנית משנה זו דהכלי מלרף וקתני בהדיא רביעי בקודש פסול אלמא דר"ע חמישי לית ליה שלישי בתרומה אין רביעי לא אלמא לית ליה לר"ע ק"ו דר" יוסי. בלשון אחר שמעתי יורד לעמקי תהום וא״א להעמידו: **אלמא קסבר לירוף דרבנן**. מילחא באנפי נפשה היא. מדא״ר יוחנן מעדוחו של ר״ע נשנית אלמא קסבר ר׳ יוחנן זירוף דכלי לקודש דקתני גבי מעלות לאו דאורייתא הוא אלא מדרבנן מעדותו של ר״ע דמדרבנן הוא דגחלים ולבונה לאו בני קבולי טומאה נינהו אלא מדרבנן ואע"ג דאמר מר והבשר [ייקרא ז] לרבות עלים ולבונה אמרי' בכל שעה (לקמו לה.) דמעלה מדרבנן היא: ופליגה. דר׳ יוחנן אדר׳ חנין: כף אחת. בקטורת כתיב דקודש הוא: חנן החם. בעדיות ועל המחט העיד עם שאר עדיות שאם נמלאת בבשר קודש שהסכין שנגע בה והידים של כהן שנגעו בה טהורין והבשר טמא ולקמיה _{וע"בן} מפרש האי מחט מאי טומאה הוה ביה: ז**ינו**.

נפסלה כולה, וכן הלבונה והקטורת כיוצא בה. ויש אומרים פירוש אחר, אם נגע טבול יום בסלת נעשה (תחלת) הסלת ראשון. והקטורת שני והלבונה שלישי והגחלים רביעי. עד כאז של תורה פירוש אי לא נגעי אהדדי, או אם יש שם עוד חמישי והכלי הוא דמצרפן מדרכנן הוא דמיפסלי אבל מדאורייתא

לא. ו<mark>פליגא</mark> דר׳ חנן דאמר כף אחת עשרה זהב, עשה . הכתוב כל מה שבכף אחד. וקתני סיפא דהא דדייקינן עלה מעדותו של ר' עקיבא

בשנת הרביעי בקדש פסול מסק מסק מסק מסק מסק מסק כיה. זכילו.
זכות ביני ולא חמישי. [ורי
יוסי להא דתני אבא שאול טבול יום תחילה לקודש לטמא שניים ולפסול אחד הא אסיקנא דר׳ יוסי לית ליה הא דאבא שאול]. תנן התם במסי עדיות פ״ב. ועל המחט שונמצאת בבשר שהסכין והידים טהורות, מכלל שאול]. תנן התם במסי עדיות פ״ב. ועל המחט שונמצאת בבשר שהסכין והידים טהורות, מכלל שאין טומאת ידים במקדש.

ומילתא דר׳ חניו מייתי התם לפרושי מתני׳. ו. אבל ודאי רביעי בקדש דאורייתא הוא. חי׳ הר״ו. ז. ונתום׳ שחנד הוסיף טעם תכולה הדור הבן בחית הוב על ביו ביותר. הצבר האדר בי בין כי ההוה ההוה את הדור הנין ליכא למילף מיניה אלא 5מת. דמכף אחת לא נפיק שאינו צריך לכלי וגם אינו כלי שרת. וכמ" כיניו דוד. דאי מקרא דר׳ חנין ליכא למילף מיניה אלא קדשי מזבח. ח. ואף אם יש טומאת ידים במקדש. מ" רכינו דוד.